

WIF-WR-I.021.98.2016

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu, mając na uwadze opublikowanie w dniu 10 października 2016 r. – na stronie internetowej *www.dia.com.pl* – pisma Naczelnej Izby Aptekarskiej z dnia 3 sierpnia 2016 r. (L. dz. P-435/2016) wraz z załącznikiem, w treści których:

1) przedstawiono nieprawdziwy obraz działalności Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego we Wrocławiu – w latach 2012-2015 – w zakresie sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem ustawowego zakazu reklamy aptek, punktów aptecznych i placówek obrotu pozaaptecznego i ich działalności oraz stosowania art. 99 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271 z późn. zm.), a także

2) zmanipulowano dane (udostępnione Naczelnej Izbie Aptekarskiej w trybie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej; Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 z późn. zm.),

uznał za stosowne niezwłoczne przygotowanie poniżej informacji i zamieszenie jej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej *www.wif.wroclaw.pl*.

Podkreślenia wymaga, że Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu – w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 30 września 2016 r. – wykonywał zadania i kompetencje określone w ustawie z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271 z późn. zm.), w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1536 z późn. zm.) i w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.), a także w aktach wykonawczych wydanych na podstawie tych aktów normatywnych. Zakres działania Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego we Wrocławiu jest więc

znacznie szerszy niż nadzorowanie przestrzegania ustawowego zakazu reklamy aptek, punktów aptecznych i placówek obrotu pozaaptecznego i ich działalności oraz stosowanie art. 99 ust. 3 Prawa farmaceutycznego. Realizacja ww. zadań i kompetencji polegała przede wszystkim na przeprowadzaniu kontroli aptek, działów farmacji szpitalnej, punktów aptecznych i placówek obrotu pozaaptecznego, wydawaniu aktów administracyjnych, tj. decyzji i postanowień, kontrolowaniu jakości leków, zabezpieczaniu przeterminowanych lub uszkodzonych produktów leczniczych zawierających środki odurzające i substancje psychotropowe, a także na monitorowaniu braków leków w aptekach. Wykonując określone prawem kompetencje Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu współpracował z wojewódzkimi inspektorami farmaceutycznymi, konsultantami ds. farmacji, Dolnośląską Izbą Aptekarską, Narodowym Funduszem Zdrowia, Policją, Prokuraturą, sądami powszechnymi, urzędami kontroli skarbowej i Państwową Inspekcją Sanitarną. Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu współdziałał również z Wydziałem Farmacji Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu w zakresie dotyczącym odbywania stażów przez studentów kierunku *Farmacja*.

Co ważne, kontrole wykonywania zadań przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego we Wrocławiu, przeprowadzone w 2014 r. i w 2015 r. przez Najwyższą Izbę Kontroli i Głównego Inspektora Farmaceutycznego, zakończyły się pozytywną oceną ich realizacji. Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu w sposób właściwy wywiązywał z ciężących się na nim obowiązków, mimo niemożności zatrudnienia wystarczającej liczby pracowników w Wojewódzkim Inspektoracie Farmaceutycznym we Wrocławiu (z przyczyn niezależnych od Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego we Wrocławiu), na co zwróciła uwagę Najwyższa Izba Kontroli.

Najistotniejsze kwestie, którymi Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu zajmował się w ostatnim czasie to: tzw. „odwrócony łańcuch” dystrybucji produktów leczniczych, sprzedaż produktów leczniczych zawierających prekursorów narkotykowe kategorii 1 w znacznych ilościach, zakaz prowadzenia reklamy aptek i jej działalności, nadzór nad jakością produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz przestrzeganie art. 99 ust. 3 Prawa farmaceutycznego.

Przestrzeżenie art. 99 ust. 3 Prawa farmaceutycznego

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu w zakresie przestrzeżenia art. 99 ust. 3 Prawa Farmaceutycznego podejmował szereg działań. Obejmowały one przede wszystkim:

1) weryfikacje – składanych przez przedsiębiorców, celem uzyskania zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej – oświadczeń, dotyczących ilości prowadzonych aptek ogólnodostępnych na terenie województwa, przynależności do grupy kapitałowej prowadzącej apteki na terenie województwa i prowadzenia hurtowni farmaceutycznej (na podstawie bazy placówek Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego we Wrocławiu i krajowego rejestru aptek);

2) sprawdzanie, czy wydano decyzję administracyjną w stosunku do danego przedsiębiorcy cofającą zezwolenie na prowadzenie apteki ogólnodostępnej na terenie całego kraju (www.rejestrymedyczne.csioz.gov.pl);

3) weryfikacje wnioskodawców w CEIDG i w KRS;

4) weryfikacje powiązań podmiotów i prowadzenia przez nie aptek na terenie województwa, na podstawie zakupionego przez Inspektorat modułu BECK KRS do systemu Legalis internet.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu – w roku 2015 – wydał **jedyną** w Polsce (z tego co mu wiadomo) decyzję cofającą zezwolenie na prowadzenie apteki ogólnodostępnej, powołując się art. 99 ust. 3 pkt 2 Prawa farmaceutycznego, w myśl którego nie można prowadzić na terenie województwa więcej niż 1% aptek ogólnodostępnych (trwa postępowanie odwoławcze przed Głównym Inspektorem Farmaceutycznym). Kierował także do przedsiębiorców pisma o wyjaśnienia, a, po dokonaniu wstępnych czynności wyjaśniających (nie w ramach postępowania administracyjnego), wezwania do usunięcia naruszenia prawa (w sytuacji zaistnienia podejrzenia co do naruszenia przepisów antykoncentracyjnych). Zaznaczenia wymaga również, że w ostatnim okresie wydano decyzję odmawiającą udzielenia zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej na skutek ustalenia, iż wydanie zezwolenia prowadziłoby do naruszenia art. 99 ust. 3 pkt 2 ustawy Prawo farmaceutyczne. Poczynienie takiej konstatacji było możliwe dzięki podjęciu opisanych wyżej działań.

Dodać trzeba również, iż Najwyższa Izba Kontroli, która przeprowadziła kontrolę działalności Dolnośląskiego Inspektora Farmaceutycznego we Wrocławiu w roku 2015,

w wystąpieniu pokontrolnym, nie wyraziła zastrzeżeń co do postępowania kontrolowanego w zakresie dotyczącym stosowania art. 99 ust. 3 Prawa farmaceutycznego.

Stanowisko Naczelnej Izby Aptekarskiej dotyczące działań Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego we Wrocławiu w zakresie stosowania art. 99 ust. 3 Prawa farmaceutycznego, w szczególności w porównaniu z innymi (wybranymi) organami Inspekcji Farmaceutycznej, jest zatem nieprawdziwe i w istocie zmanipulowane (nieukazujące całego kontekstu i wyżej opisanych działań).

Wskazać jeszcze trzeba, w kontekście twierdzeń Naczelnej Izby Aptekarskiej, że zapadł już pierwszy wyrok sądu administracyjnego, choć – co należy zaznaczyć – nieprawomocny, dotyczący kwestii cofnięcia zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej, na podstawie art. 37ap ust. 1 pkt 2, w związku z art. 99 ust. 3 pkt 2 Prawa farmaceutycznego (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 lipca 2015 r., VI SA/Wa 399/15).

Decyzje w przedmiocie nakazania zaprzestania prowadzenia reklamy apteki i jej działalności oraz nałożenia kary pieniężnej

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu – w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 30 września 2016 r. – wydał 169 decyzji administracyjnych w przedmiocie nakazania zaprzestania prowadzenia reklamy apteki i jej działalności oraz nałożenia kary pieniężnej. Zaznaczenia wymaga, że wiele z tych decyzji dotyczyło kwestii prowadzenia reklamy więcej niż jednej apteki ogólnodostępnej i jej działalności (niekiedy nawet powyżej dziesięciu).

Główny Inspektor Farmaceutyczny w ww. okresie – po rozpatrzeniu odwołań od decyzji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego we Wrocławiu w przedmiocie nakazania zaprzestania prowadzenia reklamy apteki i jej działalności oraz nałożenia kary pieniężnej – w znakomitej większości przypadków utrzymywał w mocy zaskarżone decyzje.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu kierował także wielokrotnie wezwania o wyjaśnienia do podmiotów prowadzących apteki ogólnodostępne oraz kierowników aptek, w przypadku uzyskania informacji o możliwości naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 94a ust. 1 Prawa farmaceutycznego.

Twierdzenie zatem przez Naczelną Izbę Aptekarską, że Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu w latach 2012-2015 wydał „(zaledwie) 154” decyzje w przedmiocie naruszenia zakazu reklamy apteki jest, określając to najdelikatniej, **bezpodstawne**, zwłaszcza że nie towarzyszy mu informacja o liczbie decyzji administracyjnych wydanych w tym przedmiocie przez poszczególnych szesnastu wojewódzkich inspektorów farmaceutycznych. Zdanie takie wynika zapewne z niezrozumienia przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.) i specyfiki postępowania wyjaśniającego w ramach postępowania w ww. sprawie administracyjnej. Podjęcie rozstrzygnięcia w przedmiocie nakazania zaprzestania prowadzenia reklamy apteki i jej działalności oraz nałożenia kary pieniężnej poprzedzone musi być w większości przypadków zmuśnym i długotrwałym postępowaniem wyjaśniającym, w ramach którego strony tych postępowań, jak i kierownicy aptek często nie współdziałają, a w wielu przypadkach starają się wręcz utrudniać ustalenie stanu faktycznego sprawy (nie odpowiadając na wezwania, podając niepełne dane, czy zasłaniając się tym, iż danych okoliczności nie pamiętają).

Co ważne, Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu dąży w swych działaniach do tego, by wszystkie wydane przez niego decyzje przeszły pozytywnie ewentualną kontrolę instancyjną i kontrolę sądowno-administracyjną.

W opisanych wyżej okolicznościach uzasadnionym jest stwierdzenie, że Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu w latach 2012-2015 wydał **aż** (a nie „zaledwie”) 154 decyzji w przedmiocie nakazania zaprzestania prowadzenia reklamy apteki i jej działalności oraz nałożenia kary pieniężnej.

Dodać należy, że Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu, mając na uwadze zasadę jawności działania administracji publicznej, udostępnia na bieżąco – na stronie BIP www.wif.wroclaw.pl – podjęte decyzje przedmiocie nakazania zaprzestania prowadzenia reklamy apteki/punktu aptecznego i jej/jego działalności oraz nałożenia kary pieniężnej. Uznał bowiem, że takie działanie ma nie tylko charakter informacyjny, ale i (a może nawet przede wszystkim) prewencyjny.

Kwestia współpracy między Dolnośląskim Wojewódzkim Inspektorem Farmaceutycznym we Wrocławiu a Dolnośląską Izbą Aptekarską we Wrocławiu

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu nie podziela opinii wyrażonej przez Naczelną Izbę Aptekarską, że stosunki między tym organem a Dolnośląską Izbą Aptekarską są „złe”. Uzasadnieniem dla poczynienia takiego stwierdzenia nie może być zwłaszcza spór prawny dotyczący możliwości wszczęcia – z urzędu – postępowania administracyjnego w sprawie nakazania zaprzestania prowadzenia reklamy apteki i jej działalności, na żądanie Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej (jako organizacji społecznej), który zresztą był różnie rozstrzygany przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu współpracował w ostatnich latach z Dolnośląską Izbą Aptekarską. W tym zakresie, m.in.:

- występował o wyrażenie opinii w przedmiocie udzielenia albo cofnięcia zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej,
- występował o zajęcie stanowiska co do osoby kierownika apteki (w przypadku jego zmiany),
- wnioskował o wszczęcie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej aptekarzy,
- kierował komunikaty dotyczące istotnych spraw związanych z funkcjonowaniem aptek, celem ich opublikowania na stronie *www.dia.com.pl*,
- sprawdzał przekazane informacje dotyczące podejrzenia naruszenia zakazu reklamy aptek i ich działalności.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu spotykał się również z byłym, jak i obecnym Prezesem Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej we Wrocławiu (jeśli tylko wyrażali taką wolę), celem omówienia problemów dotyczących aptek.

Podsumowanie

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu, wbrew twierdzeniom Naczelnej Izby Aptekarskiej, reaguje na „łamanie prawa”, realizując w sposób rzetelny przypisane mu prawem zadania i kompetencje.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu, będąc organem administracji publicznej, obowiązany jest do działania na podstawie i w granicach prawa, a tym samym nie zawsze może rozwiązać problemy zgłaszane przez aptekarzy (rozumiejąc je), gdyż nie w każdym przypadku obowiązujące przepisy prawa umocowują do podjęcia prawnej formy działania w danym przedmiocie.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu, uwzględniając powyższe, ma nadzieję, że w razie formułowania w przyszłości wypowiedzi na temat działalności tego organu administracji publicznej przez Naczelną Izbę Aptekarską, działanie to zostanie poprzedzone uzyskaniem pełnej wiedzy w tym zakresie i jej rzetelną analizą, zgadzając się jednocześnie, ze stanowiskiem Izby, iż „zaostżanie stosunków z Głównym Inspektorem Farmaceutycznym i poszczególnymi wojewódzkimi inspektorami farmaceutycznymi” nie przyczyni się do rozwiązania problemów podnoszonych przez środowisko aptekarskie, zwłaszcza, że wiele z nich wymaga zmian przepisów rangi ustawy.

W ocenie Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego we Wrocławiu, skomplikowane relacje pomiędzy Naczelną Izbą Aptekarską a Dolnośląską Izbą Aptekarską nie powinny wywoływać skutku, o którym mowa w końcowej części poprzedniego zdania, a trudno odebrać inaczej stanowisko wyrażone w ww. piśmie Naczelnej Izby Aptekarskiej. Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny we Wrocławiu liczy nadal na dalszą (owocną) współpracę z samorządem aptekarskim, w tym z Naczelną Izbą Aptekarską.

Dolnośląski Wojewódzki
Inspektor Farmaceutyczny
we Wrocławiu
mgr farm. Urszula Stawińska-Lajórska

Otrzymuje:

1. Naczelna Izba Aptekarska, ul. Długa 16, 00-238 Warszawa
2. Główny Inspektor Farmaceutyczny, Główny Inspektorat Farmaceutyczny, ul. Senatorska 12, 00-082 Warszawa
3. Wojewoda Dolnośląski, Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu, pl. Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław